

Motion till riksdagen

1987/88:Ju719

av Bengt Harding ●lson (fp)

om beslag i brottmål

Inom kriminalpolitiken är en höjd upplärningsprocent för brott en viktig angelägenhet. Möjligheterna till beslag spelar här stor roll. Gällande regler fungerar i huvudsak bra men borde förbättras, i vart fall tre punkter, för att därigenom underlätta, förlänga och säkerställa vissa beslag. Sådana åtgärder skulle bidra till en framgångsrik brottsbekämpning.

Underlättande av beslag

Bostadsinbrotten utgör ett allt större samhällsproblem. Särskilt attraktivt gods är då smycken av guld och silver men även andra föremål och andra ädelmetaller. Förklaringen är naturligtvis att sådant gods är lätt att avsätta och dessutom mycket inkomstbringande för såväl tjuv som hälare.

Handeln med begagnade varor är särskilt författningsreglerad för att förebygga avsättningen av stöldgods och underlätta polisspaningen. I en central bestämmelse föreskrivs att emottaget gods av ädelmetall ej får utlämnas eller bearbetas förrän tidigast en månad från emottagandet.

Det akuta problemet är nu att polisspaningen ofta inte hinner ge resultat inom denna korta tid. Just föremål av ädelmetaller nedsmälts ofta och blir därmed oidentifierbara och detta med laga stöd.

Den berörda författningsbestämmelsen bör ändras så att förvaringsplikten utsträcks till minst tre månader för föremål av ädelmetall. Härigenom ökar polisens chanser till beslag, samtidigt förstärks kraftfullt möjligheterna att nå de i lagen uppställda målen utan att branschen drabbas av orimliga nackdelar.

Förlängning av beslag

Inbrotten i bostäder och fritidshus inriktar sig på attraktivt gods, alltså sådan egendom som är lätt att avsätta och rimligt inkomstbringande. Förutom nämnda föremål av ädelmetall gäller det även exempelvis videor, kameror och antikviteter.

Det gods som polisen lyckas hitta och säkra med beslag gäller det sedan att fastställa äganderätten till. Idag är det svårt och ibland omöjligt för polisen att hinna fastställa äganderätten till denna typ av mer värdefullt gods. Man har i princip en månad till förfogande från beslagtagandet. Ofta har inte ens brottanmälan inkommit och i varje fall har ingen effektiv godsregisterspaning kunnat ske. Åklagaren kan visserligen begära förläng-

ning av nämnda tid men det är en krånglig väg som polisen inte heller uppfattar som någon egentlig hjälp i godsspaningsarbetet.

Ett alternativ skulle då vara att generellt förlänga gällande beslagstid för egendom värd över 1 000 kr. från en till tre månader. Detta skulle öka polisens möjligheter att fastställa äganderätten till beslagtaget gods. Härigenom skulle uppnås att flera brottslingar kan lagföras eller i vart fall minimering av en godsmängd som måste återlämnas till den misstänkte.

I vissa mål förekommer så kallade bevisbeslag som kan gälla all slags egendom – exempelvis handlingar, kläder, verktyg och dylikt under förutsättning att godset äger ett bevisvärde som ibland är av avgörande betydelse. I de fall underrätten ogillar åtalet häves omedelbart dessa beslag. För den händelse att åklagaren överväger överklagande av domen kan detta omöjliggöras eftersom åklagaren i princip saknar rätt att ånyo beslagtaga egendomen och bevisningen därför kan försvinna före rättegången i överrätten.

Naturligtvis är detta en helt otillfredsställande ordning som i realiteten fråntar åklagaren dennes överklaganderätt. Denna orimlighet kan med lätthet elimineras genom att lagstadga att beslag automatiskt skall gälla tills laga kraftägande dom föreligger. Detta främjar en rättssäker rättskipning.

Mot. 1987/88

Ju719

Hemställan

Mot denna bakgrund hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan lagändring att möjligheterna till beslag i brottmål vidgas.

Stockholm den 26 januari 1988

Bengt Harding Olson (fp)